

Riitta Työläjärvi/lk

2.2.2015

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

HE 324/2014 vp sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

- STTK tukee HE:n hyväksymistä eikä pidä sitä perustuslain vastaisena
- henkilöstön yhteistoimintaa ja palvelussuhdeturvaa tulee HE:ssä vahvistaa
- rahoitusluku (luku 6) poistettava HE:stä, tästä säädettävä vielä 2015 aikana erillisessä rahoituslaissa
- asetuksenantovaltuudet lisättävä koskien sote-alueiden toimintaa (eikä pelkkää järjestämispäätöstä)

STTK kiittää lausuntopyynnöstä ja tukee sote-järjestämislakipaketin tavoitteita.

Lausuttavana oleva hallituksen esitys pääosin mahdollistaa näiden tavoitteiden saavuttamisen, ja **STTK tukee vahvasti tämän hallituksen esityksen hyväksymistä nykyisen eduskunnan toimesta**. STTK katsoo, että väestön yhdenvertainen oikeus palveluihin on tärkeä perustuslain 19 § turvaama oikeus. Kuntapohjainen järjestelmä ei enää tulevaisuudessa pysty turvaamaan perustuslain 19 § mukaisia palveluja, **joten esitystä sote-järjestämislaita ei näin ollen pidä tulkita perustuslain vastaiseksi**.

Seuraavassa lausunnossamme keskitymme muutamiin olennaisiin vielä korjausta tai täydennystä vaativiin asiakohtiin.

Henkilöstön asema ja yhteistoiminta vahvemmassi

Hyviin tuloksiin pääseminen muutosmyllerryksien keskellä edellyttää henkilöstön mukanaoloa ja laaja-alaista yhteistoimintaa kaikissa keskeisissä prosesseissa tulevilla sote-alueilla ja tuotantoalueilla. Tätä edellyttävät myös kuntalaki sekä laki yhteistoiminnasta kunnissa.

Nyt lausuttavan HE:n voimaannanolain 11 § henkilöstön asemasta säättää yhteistoiminnasta aivan liian kapeasti. **Pykälää tulee korjata niin, että se kattaa sekä tulevat sote-alueet että tuotantoalueet ja edellyttää yhteistoimintaa prosessien kaikissa vaiheissa** (eikä pelkästään tuotantoalueilla perustamisvaiheessa, kuten pykälää nyt voidaan tulkita). **Henkilöstön edustajat**

Riitta Työläjärvi/lk

2.2.2015

tulee saada mukaan myös tulevien sote-alueiden ja tuotantoalueiden hallinto-organisaatioihin.

Samassa pykälässä tulee selkeästi määritellä **liikkeenluovutuksiksi kaikki ne tilanteet, joissa henkilöstön työnantaja vaihtuu** – ei siis pelkästään ne tilanteet, joissa henkilöstö kokonaisuutena siirtyy uuden tuotantoaluekuntayhtymän palvelukseen.

Henkilöstön **palvelussuhdeturva** tulee säätää viideksi vuodeksi, jotta henkilöstö on yhdenvertaisessa asemassa kuntaliitoksien osana tapahtuneisiin muutostilanteisiin verrattaessa. Koska lähivuosina työntekijöitä on eläköitymässä runsaasti, ja palvelussuhdeturva ei estä siirtämistä uusiin tehtäviin (tarkittaessa uudelleen koulutusta ja perehdytystä hyödyntäen), voidaan muutosprosessit viedä hallitusti ja kustannustehokkaasti läpi myös henkilöstön asemaa ja turvallisuutta vaarantamatta.

Yhteistoiminta-termi tulee varata henkilöstön kanssa tapahtuvan yhteistoiminnan tilanteisiin. Näin ollen järjestämislain 17 pykälässä ei tule tätä käsitettä käyttää, vaan puhua sen sijaan palvelutuotannon **keskittämisestä** ja yhteistyöstä.

Sote-palvelujen rahoituksesta säädettävä omana lakinaan ensi hallituskaudella

STTK esittää, että sote-järjestämislain esityksestä poistetaan rahoitusta käsittelevä luku 6. Rahoituksen kehittämisen vaihtoehtoja pohditaan parhailaan ns. monikanavarahoituksen työryhmässä, joka tulee jättämään raporttinsa maaliskuun alussa. Rahoitusta käsittelevään lukuun olisi joka tapauksessa odotettavissa merkittäviäkin muutoksia seuraavan eduskunnan työn alkaessa, joten on selkeämpää jättää rahoituksesta säätäminen omana lakinaan kokonaan seuraavalle hallituskaudelle. Muidenkin palvelusektorien osalta on tehty ratkaisuja, joissa rahoituksesta säädetään eri laissa kuin palvelujen järjestämisestä.

Rahoitusta käsittelevän luvun kohdat valtion korvauksista koulutus- ja tutkimustoiminnalle tulee samoin valmistella uudelleen ja säätää osana tulevaa erillistä rahoituslakia. Näistä korvauksista säädettäessä tulee nykyluonnosta laaja-alaisemmin huomioida tulevien sote-alueiden eri ammattiryhmät, sekä sote-sektorin koulutus- ja tutkimustoiminta tiedeyliopistojen eri tiedekunnissa ja ammattikorkeakouluissa.

Asetuksenantovaltuutus sote-alueiden toiminnasta

Lakiluonnoksen 12 § säätää sote-alueiden järjestämispäätöksestä ja antaa asetusenantovaltuudet sote-alueiden järjestämispäätöksessä määriteltävistä asioista.

Riitta Työläjäarvi/lk

2.2.2015

STTK kannattaa tätä, ja esittää **asetuksenantovaltuuksia laajemmin sote-alueen toimintaan.**

Esimerkiksi muiden kuin 12 § määrittämien sote-alueen tehtävien osalta on tärkeätä, että yhteistyö ja koordinaatio alueen työterveyshuollon ja kuntoutuksen monialaisten (ei siis pelkästään lääkinnällisten) toimijoiden kesken sujuu. Tämän varmistamiseksi voidaan tarvita asetuksella annettavia säädöksiä.

Samoin esimerkiksi vahvojen sote-alueiden varmistamiseksi voidaan tarvita asetusta sote-alueen moniammatillisen ja osaavan johdon kokoonpanosta.

Asukkaiden ja järjestöjen osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet

STTK katsoo, että järjestämislakiehdotuksen 30 § on onnistunut. Hyvin toimeenpantuna se takaa jopa nykyistä kattavammin paikallisdemokratian toteutumisen. Toki asukkaiden vaikuttamisen muodot monella tavoin muuttuvat nykyisestä.

STTK ehdottaa, että 30 pykälässä asukkaiden osallistumisen ja vaikuttamisen rinnalle **nostetaan myös järjestöjen ja yhdistyksien vaikuttamisen edistäminen** sote-alueilla ja tuotantoalueilla.

Lisätietoja: sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija Riitta Työläjäarvi,
riitta.tyolajarvi@sttk.fi, puh. 040 827 2988